

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Отже, корекція заплідненості корів за формування в їх яєчниках морфологічно неповноцінних жовтих тіл розчином прогестерону зумовило підвищення результативності осіменіння до 50%, що на 20% більше за контрольний показник.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fftitas-De-Melo A, Ungerfeld R. 2016. Progesterona y respuesta de estrés: mecanismos de acción y sus repercusiones en rumiantes domésticos. Revisión. *Revista Mexicana de Ciencias Pecuarias*. 7(2):185-199. Versión On-line ISSN 2448-6698. Versión impresa ISSN 2007-1124. http://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S2007-11242016000200185.
2. Milo C. Wiltbank, Megan A. Mezera, Mateus Z. Toledo, Jessica N. Drum, Giovanni M. Baez, Alvaro García-Guerra, Roberto Sartori. (2018). Physiological mechanisms involved in maintaining the corpus luteum during the first two months of pregnancy. *Anim Reprod*, p.805-821. <http://dx.doi.org/10.21451/1984-3143-AR2018-0045>.
3. Rivera, C. (2016). Progesterone: Functions, Uses and Research Insights. Nova Science Publishers, New York.
4. Skovorodin, E. N., Gimranov, V. V., Karimov, F. A., Kirilov, V. G., Bazekin, G. V., Gatiyatullin, I. R., Khokhlov, R. Y. (2018). Morphogenesis of bovine ovaries in prenatal ontogenesis in norm and in pathology of metabolism in cows-mothers. *Journal of Engineering and Applied Sciences*, 13(S11), 8768-8781.
5. Бабань О.А. Гормональні бурі у корів. 2018. Режим доступу: <https://cow.tekro.ua/vidtvorennya/item/56-hormonalni-buri-u-koriv.html>.
6. Billhaq, D. H., & Lee, S. (2023). The Functions of Reproductive Hormones and Luteal Cell Types of Ovarian Corpus Luteum in Cows. Preprints. <https://doi.org/10.20944/preprints202304.0559.v1>.
7. Власенко С.А. Патогенетичні механізми порушень репродуктивної функції у високопродуктивних корів за гнійно-некротичних уражень в ділянці пальців: дис. ... доктора вет. наук: 16.00.05; 16.00.07 / Власенко Світлана Анатоліївна. – Біла Церква, 2017. – 429 с.

УДК: 619:636.2:618.19-002

ШВЕЦЬ Ю.В., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.**, доктор вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОБґРУНТУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВАКЦИНИ «ЛАКТОЛАЙН» ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ МАСТИТУ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Встановлено, що у дослідному господарстві проблема маститу є нагальною проблемою. Субклінічний мастит виникав у 38,3% високопродуктивних корів, а клінічна форма запалення молочної залози – у 14,3%. Головними збудниками маститу була грампозитивна і грамнегативна мікрофлора, зокрема *Staphylococcus aureus* (21,9%), *Staphylococcus epidermidis* (18,7%), *Streptococcus agalactiae* (18,7%), грамнегативні: *E. coli* (21,8%), *Klebsiella* spp. (15,6%) *Enterbacter* spp.(6,3%) та їх різні асоціації.

Імунізація корів вакциною «Лактолайн» зумовила вірогідне зменшення захворюваності корів маститом. Зокрема, поширеність субклінічного маститу знизилася в 4,3 рази, а клінічного – в 11 разів.

Ключові слова: високопродуктивні корови, імунізація, «Лактолайн», мастит.

Мастит у корів — одне з найпоширеніших захворювань у молочному скотарстві. Він призводить до зниження продуктивності, погіршення якості молока та серйозних економічних втрат [1].

Основною причиною запалення молочної залози є інфекційні збудники: стрептококи, стафілококи, кишкова паличка, синьогнійна паличка та інші бактерії, а також гриби і віруси [2, 3]. Сприяючими факторами для розвитку маститу вважають зниження імунної реактивності, стрес, травмування тканин залози, її набряк, нерегулярне та неповне доїння, незадовільна гігієна вимені, порушення санітарного стану в приміщеннях, незадовільна дезінфекція, утримання лактуючих корів разом з хворими метритом, гнійно-некротичними ураженнями в ділянці пальців та ін. [4–6].

Ще більшу нагальність проблема маститу набула у високопродуктивних корів. Відомо

[7, 8], що на сучасних молочних фермах зазначене ураження вим'я можуть мати 18–71,2% лактуючих корів. Окрім цього, наслідки маститу стають однією із головних причин передчасної вибраковки тварин з основного стада [9].

Метою наших досліджень було обґрунтувати та визначити ефективність профілактики маститу у високопродуктивних корів за використання вакцини «Лактолайн».

Дослідження виконували в умовах молочної ферми ТОВ «Нива» Ніжинського району Чернігівської області, на коровах голштинської породи, з середньою продуктивністю 12500 кг.

На першому етапі нами було визначено мікробний пейзаж секрету молочної залози від хворих клінічним маститом корів. Встановили, що у більшості випадків збудниками запалення молочної залози були грампозитивні бактерії: *Staphylococcus aureus* (21,9%), *Staphylococcus epidermidis* (18,7%), *Streptococcus agalactiae* (18,7%), грамнегативні: *E. coli* (21,8%), *Klebsiella spp.* (15,6%) *Enterbacter spp.* (6,3%) та їх різні асоціації.

Враховуючи значну поширеність запалення молочної залози у корів дослідного господарства та визначений видовий склад збудників була вибрана вакцина «Лактолайн», призначена для профілактики клінічного та субклінічного маститу, який викликають патогенні штами *Staphylococcus aureus* та *E.coli*. Цю вакцину можна застосовувати для імунізації корів на останніх місяцях вагітності та нетелей, а також корів у період лактації. Вакцина має лікувальну та імуностимулювальну властивості. Містить комплекс антигенів виробничого штаму *Staphylococcus aureus* "SA19" та штаму *E.coli* "EC19" і в одній дозі знаходиться 5×10^9 та 4×10^8 КУО, відповідно.

Ефективність вакцинації визначали за поширеністю субклінічного і клінічного маститу у корів до її застосування та на 4-й місяць після неї (рис. 1).

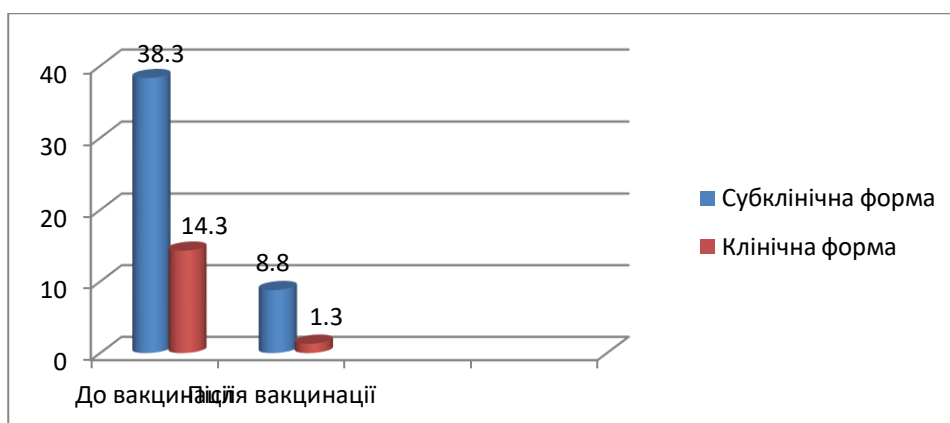

Рис. 1. Поширеність субклінічної та клінічної форми маститу у високопродуктивних корів, %.

Як видно з отриманих даних, частота виникнення запалення молочної залози у високопродуктивних корів в дослідному господарстві була значною та гострою проблемою. З досліджених 551-ї лактуючої корови у 211-ти, що складає 38,3%, був діагностований субклінічний мастит, а у 79-ти, тобто у 14,3% – клінічна форма запалення. Натомість, застосування вакцини «Лактолайн» дозволило достовірно ($p < 0,01$) зменшити захворюваність тварин. Так, з 672-х корів субклінічний мастит виявили у 59-ти самок, що відповідає 8,8%, а клінічний мастит – лише у 9-ти корів, тобто у 1,3% з числа досліджених.

Отже, імунізація високопродуктивних корів вакциною «Лактолайн» дозволила зменшити кількість випадків розвитку у них субклінічного маститу в 4,3 рази, а клінічного – в 11 разів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Масс А.О. Ефективність діагностики, профілактики та терапії корів, хворих на мастит / А.О. Масс, Г.В. Овчаренко, А.І. Васецька // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної

медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки. – 2016. – Т. 18, № 1(1). – С. 101–104. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnuvmvbn_2016_18_1\(1\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnuvmvbn_2016_18_1(1)_21).

2. Строяновська, Л., Супрович, Т. (2021). Поширення та етіологія маститів корів у фермерському господарстві. Conference "Modern Methods of Diagnostic, Treatment and Prevention in Veterinary Medicine", 142–143. Retrieved from <https://nvlvet.com.ua/index.php/conference/article/view/4538>.

3. Mazurenko VR., Ponomarenko TO. Controlling of *Mycoplasma bovis* at a farm in Ukraine as a part eradication program of mastitis. Journal for Veterinary Medicine, Biotechnology and Biosafety. 2017;3(3):26–29.

4. Паневник В. В., Супрович Т. М. Етіологічні чинники маститів корів української чорно-рябої молочної породи. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Сер. Ветеринарні науки. 2016. Т. 18. № 3. С. 191–195.

5. Проблемні питання адаптації корів голштинської породи в умовах промислової технології виробництва молока / Милостивий Р.В., Калиниченко О.О., Василенко Т.О. та ін. // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – 2017. – Т. 19, № 73. – С. 28–32. DOI:10.15421/nvlvet7306.

6. Желавський М.М., Боднар О.О., Захарова Т.В. Імунобіологічні аспекти патогенезу маститу корів (огляд літератури та власні дослідження). Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. 2015. Вип. 30 (2). С. 73–77.

7. Колесник М.С., Гришук Г.П., Побірський М.М. Аналіз поширення маститу корів. Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. 20–21 жовт. 2021 р. Полтава: ПДАУ, 2021. С. 85–86.

8. Корейба Л.В. Особливості клінічного прояву післяродових маститів у високопродуктивних корів в умовах приватного підприємства "Агро-союз" Синельниківського району Дніпропетровської області / Л. В. Корейба // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – 2015. – Вип. 31(2). – С. 59–62. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pzvm_2015_31\(2\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pzvm_2015_31(2)_15).

9. Краєвський А.Й., Чекан О.М., Гребеник Н.П., Мусієнко Ю.В., Травецький М.О., Допа В.О., Касяненко В.М., Лазоренко А.Б. Причини вибраковування корів з продуктивного стада. Науковий вісник ветеринарної медицини, 2022. № 1. С. 14–32. Режим доступу: https://nvvm.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/vet/kraevsky_1_2022_1.pdf.

УДК: 619:618:636.7.082.453.5

ДЕРБІНЬОВА А.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КЕСАРІВ РОЗТИН У СУК (АНАЛІЗ ВИПАДКІВ У ВЕТЕРИНАРНІЙ КЛІНІЦІ «ЗООЛЮКС», м. КИЇВ)

Встановлено, що протягом 2024 року у ветеринарній клініці «Зоолукс» проведено 111 кесаревих розтинів у сук, з яких 78,4% завершувалися збереженням анатомічної цілісності репродуктивної системи, а у 21,6% виконувалась овариогістеректомія. Неонатальна смертність становила 12,9%. Найбільше оперативних втручань проводилось у дрібних порід, зокрема чіхуахуа (18%), померанських шпіців (12,6%) та йорширських тер'єрів (8,1%), що свідчить про породну схильність до дистогії.

Ключові слова: суки, кесарів розтин, овариогістеректомія, неонатальна смертність, породна схильність.

Кесарів розтин (sectio caesarea) — це хірургічне втручання, що застосовується для оперативного розродження при патологічному перебігу пологів у собак. Такий метод є актуальним в умовах невідкладних станів, коли існує загроза життю матері або плоду, а також у випадках прогнозованих ускладнень, пов'язаних із породною схильністю або анатомічними особливостями [1].

До основних показань до виконання кесаревого розтину у собак належать:

- дистогія, зумовлена вузьким тазом, гігантизмом плодів або неправильним їх розташуванням;

- первинна чи вторинна атонія матки;

- неефективність медикаментозної стимуляції пологів;

- патології, пов'язані із перенесеною вагітністю;